README: Sveriges befolkning och sociala struktur 1530–1600

Datasetets identifierare
https://doi.org/10.5878/52ga-wr68

Filstruktur
För varje landskap finns en lika uppsättning excel-filer. Alla filnamn avslutas med landskapsnamnet. Innehållet i respektive fil beskrivs nedan. I uppbyggnaden av filerna har 1500-talets landskapsindelning följts. För Norrland (Hälsingland, Medelpad, Ångermanland, Västerbotten, Lappmarkerna) är all data samlad i gemensamma fierl (vilkas namn avslutas med ”Norrland”).

Filerna har namngivits så att ”Bönder Uppland” innehåller uppgifter rörande bondehushållen i Uppland, ”Bönder Södermanland” i Södermanland osv.

Vanliga förkortningar
Vanligen förkortas socken **sn**, härad **hd**, skeppslag **skp**, tingslag **tgl** och fjärding **fj**, mantal **mtl**, hushåll **hh**, dräng **dr**.

Visuella markeringar i filerna
Generellt gäller att *kursiverade uppgifter* är resultat av interpoleringar, medan understrukna uppgifter har bearbetats genom att ett större område har delats upp eller genom att flera mindre områden har lagts ihop. Röda siffror visar extrapolerade uppgifter (i de landskapsövergripande sammanställningarna).

Cellfärg används endast för att visuellt underlätta läsningen. Detsamma gäller **fetstil** (i kolumnrubriker, t.ex. för årtal i vissa filer).

Exempel (från Bönder Uppland). För Värmdö skeppslag saknas upgifter om antalet hushåll före 1538, varför extrapolering markerats i rött. För 1538 är uppgiften summerad utifrån fjärdingarnas hushållsantal, vilket markerats med understrykning. 1539 finns uppgifter, men för 1540 saknas uppgift, vilket markerats med kursiv som utmärker interpolering (fram t.o.m. 1543).

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
		1530	1531	1532	1533	1534	1535	1536	1537	1538	1539	1540
Värmdö	Summa	201	203	205	207	209	211	213	215	216	247	*245*
	Öde											

För en utförlig beskrivning av källor och metod hänvisas till Martin Andersson, *A population history of sixteenth-century Sweden*, Uppsala (2025). Denna innehåller också samtliga diagram och bearbetningar som gjorts utifrån datan (och som oftast inkluderats i filerna under fliken SUMMA, under respektive sammanställning).

Datum för första uppladdning till SND: 2025-06-25
Uppdateringar: 2025-07-09 (korrigeringar i README efter kommentarer från SND)

Bönder
För varje härad finns en flik med uppgifter om antalet hushåll (enligt jordeböcker och räkenskaper) för varje år som det finns källor, 1530–1600. Hushållen är uppdelade utifrån jordnatur, vilka följer gängse förkortningar som används av t.ex. *Det medeltida Sverige* (DMS). De vanligaste är sk (skattebönder), kr (kronolandbor), ky (kyrkolandbor), kl (klosterlandbor), fr (frälselandbor), samt aoe (arv- och egetlandbor). Förkortningar kan också kombineras (som i DMS): aoehk (Hertig Karls arv och eget), Eaklt (Eskilstunaklostertorp).

Här finns också samlade uppgifter om antalet ödegårdar inom respektive kategori för varje år enligt räkenskaper och jordeböcker.

I kolumn A anges årtal, i kolumn B eventuell information rörande område, jordnatur, eller om uppgiften gäller ödeläggelse (vilket har markerats med ordet ÖDE i versaler). Längst till höger anges eventuella anmärkningar.

<u>Exempel</u> (från Bönder Uppland). I Skägge fjärding i Värmdö socken fanns 1538 18 skattebönder (sk), däremot inga halva skattebönder (skhalv) eller skattetorpare (skt). Inte heller fanns några kronobönder (kr), kyrkolandbor (ky), hospitalslandbor (hosp), frälselandbor (fr) eller arv- och egetlandbor (aoe).

A	B	C	D	E	F	K	L	M	N	O	P
Värmdö sn		**SUMMA**	sk	skhalv	skt	kr	krt	ky	hosp	fr	aoe
1538	Skägge fj	**18**	18								

På fliken SUMMA finns beräkningar av **antalet hushåll** i varje härad (samt i landskapet som helhet) för varje år 1530–1600. Här finns också en sammanställning av antalet **ödegårdar** varje år. Utifrån detta räknas antalet **behållna gårdar** ut (mantalet minus ödegårdarna), samt hur stor andel av gårdarna som låg öde (**Öde-%**).

Hemmansklyvning
I filen hemmansklyvning finns tre flikar. **HS** redovisar antalet hushåll för varje härad enligt de viktigaste hjälpskatterna (t.ex. brudskatten 1563, Älvsborgs lösen 1571 och förmögenhetsskatten 1599. **Tionde** redovisar antalet tiondebetalande hushåll (enligt kronans spannmålstionderäkenskaper, för de år då sådana uppgifter redovisats i räkenskaperna).

Antalet skattebetalare enligt dessa längder sätts i relation till det behållna mantalet i respektive härad för att beräkna hemmansklyvningens storlek. Resultaten redovisas på fliken **SUMMA**. Där anges området (häradet) i kolumn A.

<u>Exempel</u> (från Hemmansklyvning Uppland). I Hagunda härad är måtten på hemmansklyvningen år 1551 1, vilket innebär att där inte fanns någon hemmansklyvning. År 1556 har den ökat till 1,05, vilket innebär att hushållsantalet var 5 % högre än antalet behållna hemman. År 1560 hade siffran återigen minskat till 1. Däremellan interpoleras en nedgång; före 1551 saknas uppgifter. På fliken Tionde kan ses att samtliga dessa uppgifter har hämtats från häradets tionderäkenskaper.

A	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF
	1549	**1550**	**1551**	**1552**	**1553**	**1554**	**1555**	**1556**	**1557**	**1558**	**1559**	**1560**
Hagunda	1	1	1	*1*	*1*	*1*	1	1,05	*1,04*	*1,02*	*1,01*	1

Husmän

I denna fil har samlats uppgifter om antalet husmän, gästmän, hantverkare, legodrängar, arbetskarlar m.fl. De huvudsakliga källorna är hjälpskattelängder samt räkenskaper över husmansdagsverken, gärningsören m.m. Då särskilda yrken anges i källorna redovisas dessa.

I kolumn A anges årtal, i kolumn B eventuell information rörande område och källa. Längst till höger anges eventuella anmärkningar.

Exempel (från Husmän Uppland). I Ärlinghundra härad finns uppgift om en husman i köpsilverskattelängden (KS) 1573 från Norsunda sn. 1579 finns uppgifter från flera socknar i brudskattelängderna: i Sankt Olof redovisas 5 husmän (varev en pipare), samt därtill en hantverkare (utan yrkestitel). I Norsunda redovisas samma år fem husmän (utan yrkestitlar) samt tre hantverkare (varav 2 skomakare och 1 skräddare).

Ärlinghundra		Husman				Hantverkare		
		varav	hovman	pipare	skomakare	varav	skomakare	skräddare
1573	KS Norsunda	1						
1579	BS St Olof	5		1		1		
1579	BS Norsunda	5				3	2	1

Uppgifterna summeras för varje härad och år på fliken **HS**. Här sätts de också i relation till det behållna mantalet (hämtat från filen Bönder). Resultaten redovisas på fliken **SUMMA**, där andelen husmän (och hantverkare m.m.) uttrycks som kvoten mellan antalet husmän och det behållna mantalet för respektive härad och år.

*Exempel (från Husmän Uppland). I Tierp var kvoten husmän:behållet mantal 0,08 år 1551, vilket innebar att husmännens antal motsvarade 8 % av de besuttna hushållens. Kvoten ökade till 0,12 år 1553 för att sedan minska till 0,11 år 1554. Däremellan interpoleras uppgiften 1552; före 1551 saknas uppgifter. På fliken **Tierp** framgår att källan är antalet husmän som gjort dagsverken vid Örby gård; där redovisas också vidare information rörande detta.*

	547	1548	1549	1550	1551	1552	1553	1554	1555
Tierp	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	*0,1*	0,12	0,11	*0,1*

Slott och gårdar
Här samlas uppgifter om antalet anställda vid kronans alla slott och gårdar (inklusive skeppsbyggerier, bergsbruk, ladugårdar och andra anläggningar). De huvudsakliga källorna är löningsregister (av olika slag, markerat ”skor” eller ”penningar” i filen då det inte gäller fullständiga löningsregister) och förtäringsregister; ”kort förtäring” eller ”kort löning” innebär att fullständiga register saknas, så att källan utgörs av en sammanräkning.

För varje anläggning där det finns uppgifter bevarade har de anställda redovisats uppställda enligt källornas yrkesbeteckningar. Först kommer de högre befattningarna (fogdar, skrivare m.m.), sedan mansyrken (hantverkare, knektar m.m.), därefter drängar, och sedan kvinnoyrken. Sist särredovisas eventuella fångar, allmosehjon m.m. I tre kolumner summeras totalantalet **hushåll**, totalantalet anställda **personer**, samt totalantalet **drängar**. I kolumn A anges årtal, i kolumn B specificering av källa. Kolumn C summerar antalet anställda hushållsbildare, kolumn D samtliga anställda personer.

Exempel (från Slott och gårdar Uppland). För Tensmyra fiske finns ett löningsregister från 1560 och ett från 1562 (som gäller penninglönen); däremot saknas uppgifter från 1561. 1560 fanns vid fiskeriet en fiskare och en sågare, en legokona och en kvinna vars yrkestitel inte anges. 1562 saknar även en av männen yrkestitel. 1560 fanns två personer vid fiskeriet som antas vara hushållsbildande (fiskaren och sågaren), och sammanlagt fyra anställda personer.

Tensmyra fiskeri		HUSHÅLL	PERSONER	fiskefogde	fiskare	sågare	övr män	legokona	övr kvinna
1560	löning	2	4		1	1		1	1
1562	penningar	4	6	1		2	1		2

På fliken **SUMMA** redovisas för varje anläggning (kungsgård, slott m.m.) antalet anställda hushåll, personer och drängar för varje år 1530–1600. I en kolumn längst till höger anges vilket härad anläggningen var belägen i.

Exempel (från Slott och gårdar Uppland). Benhammars gård var belägen i Vallentuna härad; där hade kronan 8 anställda hushåll år 1600. Arnö gård var belägen i Håbo härad; här redovisas inga uppgifter eftersom kronan endast drev gården tidigare under seklet.

Hushåll	1597	1598	1599	1600		
Arnö						Håbo
Benhammar	*7*	*8*	*8*	8		Vallentuna

På fliken **HÄRADER** summeras uppgifterna häradsvis. Tomma celler innebär att kronan inte hade några anläggningar i området. I kolumn A anges häradets namn.

Exempel (från Slott och gårdar Uppland). I Frötuna skeppslag hade kronan 5 anställda hushåll 1531, men annars ingen verksamhet under 1530-talet. I Färentuna härad varierade antalet anställda hushåll från år till år. För Hagunda härad är cellerna tomma eftersom kronan helt saknade anläggningar där under perioden.

HUSHÅLL	1530	1531	1532	1533	1534	1535	1536	1537	1538
Frötuna skp	0	5	0	0	0	0	0	0	0
Färentuna	5	7	9	9	10	10	11	12	13
Hagunda									

Kyrkan
Här redovisas de större anläggningar som drevs av kyrkliga institutioner, främst hospital, kloster och storjordbruk tillhöriga domkyrkorna. Källorna är liksom för kronan vanligen löningsregister och förtäringsregister, och uppgifterna följer samma uppställning som beskrevs ovan för ”Slott och gårdar”. Antalet intagna i hospitalen särredovisas alltid; sådana uppgifter saknas dock ofta i löningsregistren.

I kolumn A anges årtal, i kolumn B eventuell information rörande specifik (under-)anläggning och källa. Längst till höger anges eventuella anmärkningar.

<u>Exempel</u> (från Kyrkan Uppland). För Danvikens hospital utanför Stockholm redovisar löningsregistret 1600 såväl de anställda vid hospitalet, som arbetarna vid hospitalets då två ladugårdar. Samtliga yrkesangivelser i registret särredovisas (predikant, fiskare m.m.). Antalet intagna i hospitalet detta år är dock inte känt.

Danvikens hospital		HUSHÅLL	PERSONER	DRÄNGAR	syssloman	predikant	kaplan	landbofogde	fogde	skrivare	landboskrivare	bokbindare	bårdskär	fiskare
1600	löning	**11**	**32**	**8**		1		1	1	1				4
1600	löning Sickla ladugård	**1**	**6**	**2**										
1600	löning Hammarby ladugård	**1**	**6**	**2**										

På fliken **SUMMA** redovisas antalet anställda hushåll, personer och drängar för varje anläggning (hospital, kloster m.m.) för varje år. Därtill redovisas här också antalet präster i varje härad, hämtade från häradsräkenskaper och skattelängder. På fliken **HÄRADER** summeras så antalet hushåll anställda av kyrkan för respektive härad (det vill säga prästerna adderas till de hushåll som var anställda vid de större kyrkliga institutionerna).

Sätesgårdar
För varje härad med sätesgårdar finns en separat flik. Här redovisas alla sätesgårdar i häradet under perioden 1530–1600 med namn (kolumn A), uppgift om vilken socken de var belägen i (kolumn B), samt under vilken period gården fungerat som sätesgård (kolumn C). Därtill finns korta noteringar om vem som bott på sätesgården under respektive period (kolumn E). Dessa uppgifter är hämtade från Jan Eric Almquist, *Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden*, Stockholm (1960). I kolumn D anges särskilt om sätesgården var så stor att den var byggd av sten (STENHUS).

Därtill redovisas för varje härad även uppgifter om de anställda vid sätesgårdarna, i den mån räkenskaper bevarats som innehåller sådana uppgifter. Dessa redogörelser följer samma uppställning som ovan redogjorts för under ”Slott och gårdar”.

Exempel (från Sätesgårdar Uppland). För Trögds härad redovisas sammanlagt 11 sätesgårdar under perioden. För Fånö får vi veta att den låg i Löts socken och fungerade som sätesgård 1586–91 samt från 1594 och framåt. Noteringen visar vilka adelsmän som var bosatta här. Längre ned ser vi att det finns en mantalsförteckning över gårdens anställda bevarad från 1597, som bland annat innehåller en skrivare, en fiskare och fyra drängar. Även från Ekholmens gård finns en förteckning bevarad i form av ett löningsregister från 1594.

Trögd			
Ekolsund	Husby-Sjutolft	–1542	Riksråd Bengt Arentsson (Ulv), dotterson Jöran Åkesson (Tott) bortbytte gården 1542
Eka	Lillkyrka	–1527,62–78,94–	Åke Bengtsson (Färla) hitflyttad 1562 från Björnö i N Möre hd, växlade 1569–1576 m
Strandby	Arnö	1536	Elin Ivarsdotter (Gren), annars i Tärnö i Tuhundra hd.
Utö	Arnö	1530–31,33– STENHUS	Nils Gjordsson (Schack), sedan söner och dottern Bengt gift med Bengt Räf (död 156
Väppeby	Arnö	1532	Nils Gjordsson (Schack) 1532, egentliga hemvist Utö.
Arnöberg	Arnö	1553–	Bengt Nilsson (Schack) hitflyttad 1553 från Utö, änkesäte och sedan sonen Johan Be
Värnsta	Lillkyrka	1568–	Lars Jespersson (Cruus), son Anders Larsson död 1591, änkesäte 1594, sedan sonen J
Ekholmen	Veckholm	1562–	Kgl avelsgård från 1547, förlänt 1562 Dionysius Beurreaues, 1571 Pontus de la Gardi
Fånö	Löt	1586–91,1594–	Gustaf Gabrielsson (Oxenstierna) 1586, flyttad 1592 till Fiholm i Österrekarne. Seda
Oknö eller Marby	Arnö	1594–98	Donerat från aoe till Jakob Neaf, sätesgård 1594, död 1598.
Hammarsudd/Har	Husby-Sjutolft	1597–	Kr, förlänt hh Bengt Larsson som köpte bördsrätten och hade sätesgård 1597.

		fogd	skrivare	drängfogde	fiskare	fogdekarl	tegelslagare	legodräng	stallpojke	fatburshustru	fatburspiga	fäpiga	jungfrupiga	mjölkdeja
Fånö														
1597	mantal		1		1			4		1	1	2	2	1
Ekholmen														
1594	löning	1	1	1	1	1	1	5	3	1				1

På fliken **SUMMA** redovisas antalet sätesgårdar inom respektive härad för varje år. Här särredovisas avelsgårdar och gårdar med stenhus. På fliken **HÄRADER** redovisas det totala antalet hushåll och drängar som var anställda vid frälsets sätesgårdar i varje härad och varje år.

Exempel (från Sätesgårdar Uppland). I Bro härad fanns vid slutet av 1500-talet tre sätesgårdar. Därtill kom en avelsgård, som etablerades år 1600.

A	BQ	BR	BS	BT
	1597	**1598**	**1599**	**1600**
Bro	3	3	3	3
Bro avelsgård				*1*

Städer
Varje stad redovisas på egen flik. För varje stad anges alla uppgifter om antalet borgare, hushåll, tomter m.m. såsom det redovisas i räkenskaper och skattelängder. Vanliga källor rör städernas årliga skatt till kronan (”skatten”) eller erlagda tomtören (TÖ). Uppgifter har även hämtade från städernas tänkeböcker eller rådhusrättsprotokoll (rr). Samtliga uppgifter om yrken har redovisats, på motsvarande sätt som ovan redogjorts för.

I kolumn A anges årtal, i kolumn B eventuell information rörande område och källa. Längst till höger anges eventuella anmärkningar.

Exempel (från Städer Uppland). För Enköpings stad finns uppgifter om invånarna från Älvsborgs lösen 1571, köpsilverskatten 1573 och tomtöreslängder 1572–1573. De redovisar t.ex. båtsmän, bösseskyttar, guldsmeder, harpelekare, hjulmakare och en fiskblöterska.

Enköping (Åsunda)		båtsman	bältare	bältaresven	böckare	bösseskytt	fatmakare	**fiskblöterska**	fogde	fäkarl	garvare	glasbrytaer	glasmakare	grovsmed	grytgjutare	guldsmed	harpelekare	hjulmakare
1571	ÄL					1		1	1							2		1
1572	TÖ	1														1	1	1
1573	KS	2														1		1
1573	TÖ							1								1	1	1

Uppgifterna förs samman på fliken **SUMMA**, där antalet hushåll inom olika grupper (borgare, köpsvenner, adelstjänare) särredovisas. ”Mantal” gäller samtliga hushåll som redovisas i en skattelängd utan särskiljande uppdelningar. Här redovisas också resultaten rörande antalet hushåll bosatta i städerna *exklusive kronans tjänare*. Längst till höger anges i vilket härad staden var belägen. På fliken **HÄRADER** summeras städernas hushållsantal häradsvis, återigen *exklusive kronans tjänare*.

På fliken **FOLK** beräknas slutligen städernas hela folkmängd, *inklusive kronans tjänare* och eventuella kyrkliga institutioners personal. Beräkningen inkluderar en antagen genomsnittlig hushållsstorlek på 6 personer, vilken kan ändras i en cell i fliken.

HS 1535, ÄL 1571 & HS 1600

De tre viktigaste hjälpskatterna under århundradet särredovisas i separata filer, med likartade uppställningar. Hushållen indelas utifrån de sociala kategoriseringar som används i materialet, och samtliga yrkesbeteckningar särredovisas. Filerna är uppdelade på sockennivå där källorna så tillåter. De använda källorna är Hjälpskattelängden 1535, Älvsborgs lösen 1571, samt förmögenhetsskattelängderna 1599–1600. Dessa förkortas HS 1535, ÄL 1571 respektive HS 1599/1600.

I kolumn A anges härad och i kolumn B socken. Längst till höger anges eventuella anmärkningar.

<u>Exempel</u> (från HS 1535 Uppland). För Tierps socken redovisas 177 skattebönder och 67 landbor, varav en bryggare och en skomakare. I Vendels socken redovisas 76 skattebönder (varav en skomakare), samt 75 landbor. För andra socknar antes endast ett samlat ”mantal”.

		mantal	skattebönder									landbor									
			varav	fiskare	klockare	laggare	pipare	skinnare	skomakare	skräddare	smed	varav	bryggare	guldsmed	klockare	mjölnare	skinnare	skomakare	skräddare	slädemakare	smed
Tierp	Tierp		177									67	1					1			
Vendel	Vendel		76						1			75									

SUMMA

I flikarna i filen **SUMMA** samlas de huvudsakliga resultaten och genomförs de viktigaste beräkningarna av 1500-talets folkmängd och social struktur. Alla dessa beräkningar utförs för samtliga härader och år i alla landskapsfilerna.

I kolumn A redovisas härad (eller motsvarande).

Behållet redovisar behållet mantal för varje härad och år, hämtat från filen ”Bönder”.

Hkl redovisar hemmansklyvningen, hämtat från filen ”Hemmansklyvning”.

Bönder beräknar det totala antalet besuttna hushåll för varje härad och år genom att multiplicera det behållna mantalet med hemmansklyvningen.

Husmän redovisar husmän uttryckt som andelen av det behållna mantalet, hämtat från filen ”Husmän”. Därtill beräknas antalet husmän för varje härad och år genom att multiplicera detta tal med det behållna mantalet.

Kronan redovisar antalet hushåll och personer anställda vid kronans anläggningar, hämtat från filen ”Slott och gårdar”.

Kyrkan redovisar antalet hushåll anställda av kyrkliga institutioner samt sockenprästerna, hämtat från filen ”Kyrkan”.

Adeln redovisar antalet hushåll anställda vid frälsets sätes- och avelsgårdar, hämtat från filen ”Sätesgårdar”.

Städer redovisar antalet hushåll bosatta i städerna *exklusive kronans tjänare*, hämtat från filen ”Städer”.

Hushåll beräknar antalet hushåll bosatta i varje härad och för varje år genom att addera resultaten från flikarna ”Bönder”, ”Husmän”, ”Kronan”, ”Kyrkan”, ”Adeln” och ”Städer”.

Folkmängd beräknar folkmängden bosatt i varje härad och för varje år genom att multiplicera siffror hämtade från fliken ”Hushåll” med en genomsnittlig hushållsstorlek på 6 personer (vilken regleras i en cell i fliken).

Urbanisering beräknar urbaniseringsgraden i varje härad och för varje år, uttryckt som andel av befolkningen bosatt i städer. Den hämtar uppgifter om stadsbefolkningarna från filen ”Städer” och dividerar den med folkmängden från fliken ”Folkmängd”.

Kron% beräknar andelen av befolkningen i varje härad och för varje år som arbetade för kronan. Den dividerar antalet hushåll i fliken ”Kronan” med antalet hushåll i fliken ”Hushåll”.

Adel% beräknar andelen av befolkningen i varje härad och för varje år som arbetade för frälset. Den dividerar antalet hushåll i fliken ”Adeln” men antalet hushåll i fliken ”Hushåll”.

Husm% beräknar andelen husmän och hantverkare i befolkningen, genom att dividera antalet hushåll i fliken ”Husmän” med antalet hushåll i fliken ”Hushåll”.

Bond% beräknar andelen bondehushåll i befolkningen genom att dividera antalet hushåll i fliken ”Bönder” med antalet hushåll i fliken ”Hushåll”.

Drängar beräknar andelen drängar för varje härad och år genom att addera antalet drängar hämtade från filen ”Husmän” till antalet drängar hämtade från filerna ”Kronan”, ”Kyrkan”, ”Sätesgårdar” och ”Städer”, dividerade med antalet hushåll från fliken ”Hushåll”.

Summa summarum
I denna fil samlas slutligen resultaten från de olika landskapens filer, på motsvarande sätt som ovan beskrivits rörande filen ”Summa”.

Hoven

För de kungliga hoven finns endast en fil gällande hela riket. Uppgifterna har, i likhet med uppgifter rörande kronans slott och gårdar, hämtats från lönings- och förtäringsregister. Varje kungligt hov redovisas på en separat flik, med beräkningar av antalet anställda hushåll, personer och drängar, och särredovisningar av alla yrkesbeteckningar som förekommer i källorna. I kolumn A anges årtal, i kolumn B vilket/vilka hov uppgiften gäller, i kolumn C vid vilken ort hovet vistats (om detta anges särskilt), i kolumn D vilken typ av källa som använts, i kolumn E–G beräkningar av hur många hushåll, personer och drängar som hovet enligt källan omfattat vid denna tidpunkt. I kolumn H redovisas uppgifter om hovets mantal hämtat från källan.

Exempel (från Hoven). Bilden visar redovisningen av Gustav Vasas hov över tid, bland annat hur antalet kockar och kaplaner förändrats mellan 1526 och 1559.

År	kanslerer	kansliskrivare	kantor	kaplan/sacellan	karduanmakare	katissefiskare	kiöremästare	klensmed	klockare	klädesskrivare	klädesven	knektar	knekthövitsman	knoppmakare	kockar	kornman
1526																
1527		9		4											3	
1528															4	
1532				3				1							5	
1533				1								27			6	
1534				2											3	
1537												*203			8	
1538								2				*684			8	
1541				1											15	
1542				2											15	
1545																
1545															16	
1547				2											19	
1549								1							5	
1550												60			9	
1550		6		2								41			15	
1551		6		2											15	
1552		6		1											18	
1553		7		2								*142			27	
1556		5										*397			20	
1557																
1559		11		1								88			15	

På fliken **SUMMA** redovisas antalet anställda vid de kungliga hoven. Till höger anges hovens huvudsakliga hemvister, vilka använts för att göra tillägg till beräkningarna av de lokala folkmängderna.

Exempel. Gustav Vasas hov tillbringade mesta tiden i Stockholm, men peståret 1549 på Gripsholm. Änkedrottning Katarina Stenbock hade 23 hushåll anställda på Strömsholm. Erik XIV var först hertig i Kalmar innan han residerade i Stockholm. Som fånge vistades han sedan med sitt hov på Gripsholm, Västerås, och så småningom på Örbyhus.

A	BR	BS	BT	BU	BV	BW	BX	BY
Hushåll	**598**	**1599**	**1600**					
Gustav I				Stockholm 1530–48; Gripsholm 1549; Stockholm 1550–51; Kalmar				
Katarina Stenbock	23	23	23	Strömsholm 1561–1600.				
Erik XIV				Kalmar 1557–1560; Stockholm 1561–70; Gripsholm 1571–72; Väst				